

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

23 april 2009

VOORSTEL VAN DECREET

**– van de heren Felix Strackx, Herman De Reuse, Christian Verougstraete,
Thieu Boutsen en Erik Tack –**

**houdende wijziging van artikel 48 van het Wetboek der Successierechten
wat de bijkomende vrijstelling van successierechten
ten voordele van de langstlevende partner voor de gezinswoning betreft**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door de heer Koen Van den Heuvel**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jaak Gabriels.

Vaste leden:

de heren Thieu Boutsen, Herman De Reuse, Felix Strackx,
Erik Tack, Christian Verougstraete;

de heren Ward Kennes, Erik Matthijs, Koen Van den Heuvel,
Eric Van Rompuy;

mevrouw Hilde Eeckhout, de heren Jaak Gabriels, Sven Gatz;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Michèle Hostekint, de
heer Ludo Sannen.

Plaatsvervangers:

de heren Erik Arckens, Frank Creyelman, mevrouw Hilde De
Lobel, de heren Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem;

de heren Ludwig Caluwé, Lode Ceyssens, Tom Dehaene,
mevrouw Joke Schauvliege;

mevrouw Annick De Ridder, de heren Marc van den Abeelen,
Bob Verstraete;

de heren Gilbert Bossuyt, Dany Vandenbossche, Bart Van
Malderen.

Toegevoegde leden:

de heer Rudi Daems;

de heer Jan Peumans.

Zie:

1586 (2007-2008)

– Nr. 1: Voorstel van decreet

– Nr. 2: Verslag over hoorzitting

Zie ook:

1612 (2007-2008)

– Nr. 1: Voorstel van decreet

– Nr. 2: Verslag over hoorzitting

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting heeft op 27 mei 2008 en 17 en 31 maart 2009 het voorstel van decreet van de heren Felix Strackx, Herman De Reuse, Christian Verougstraete, Thieu Boutsen en Erik Tack houdende wijziging van artikel 48 van het Wetboek der Successierechten wat de bijkomende vrijstelling van de successierechten ten voordele van de langstlevende partner voor gezinswoning betreft (*Parl. St. Vl. Parl. 2007-08*, nr. 1586/1) en het voorstel van decreet van de heren Felix Strackx, Herman De Reuse, Christian Verougstraete, Thieu Boutsen en Erik Tack houdende vrijstelling van successierechten ten voordele van de langstlevende partner (*Parl. St. Vl. Parl. 2007-08*, nr. 1612/1) behandeld.

Omwille van het feit dat beide voorstellen over hetzelfde onderwerp gaan maar het ene voorstel wat ruimer gaat dan het andere, zijn beide voorstellen aansluitend behandeld.

Naar aanleiding van de behandeling van deze beide voorstellen van decreet werd op 27 mei 2008 op grond van artikel 32, 2, b), van het Reglement van het Vlaams Parlement een hoorzitting gevraagd voor beide voorstellen van decreet. In uitvoering daarvan werd op 17 maart 2009 een hoorzitting gehouden, waarvan het verslag gepubliceerd is in *Parl. St. Vl. Parl. 2007-08*, nr. 1586/2.

Op 31 maart 2009 werd de bespreking van beide voorstellen van decreet voortgezet en werden ze ter stemming gelegd.

I. TOELICHTING VAN DE VOORSTELLEN VAN DECREET DOOR DE HEER FELIX STRACKX

De heer *Felix Strackx* stelt voor, vanuit logisch standpunt, eerst het voorstel van decreet van de heren Felix Strackx, Herman De Reuse, Christian Verougstraete, Thieu Boutsen en Erik Tack houdende vrijstelling van successierechten ten voordele van de langstlevende partner (*Parl. St. Vl. Parl. 2007-08*, nr. 1612/1) en vervolgens het voorstel van decreet van de heren Felix Strackx, Herman De Reuse, Christian Verougstraete, Thieu Boutsen en Erik Tack houdende wijziging van artikel 48 van het Wetboek der Successierechten wat de bijkomende vrijstelling van de successierechten ten voordele van de langstlevende partner voor de gezinswoning betreft (*Parl. St. Vl. Parl. 2007-08*, nr. 1586/1) toe te lichten.

1. Voorstel van decreet van de heren Felix Strackx, Herman De Reuse, Christian Verougstraete, Thieu Boutsen en Erik Tack houdende vrijstelling van successierechten ten voordele van de langstlevende partner, *Parl. St. Vl. Parl. 2007-08*, nr. 1612/1

1.1. Toelichting

De heer *Felix Strackx* verwijst namens de indieners naar een eerder voorstel van decreet van de heren Felix Strackx, Herman De Reuse, Christian Verougstraete en Thieu Boutsen en de dames Marijke Dillen en Linda Vissers houdende wijziging van de tarieven van het Wetboek der Successierechten (*Parl. St. Vl. Parl. 2005-06*, nr. 574/1). In de toelichting bij dit voorstel van decreet werd eveneens reeds uitgebreid uiteengezet waarom Vlaams Belang principieel tegen het heffen van successierechten is. Nalatenschappen worden immers nu al gedurende heel hun proces van totstandkoming ervan aan allerlei belastingen onderworpen. De verworven financiële middelen komen vaak voort uit inkomsten uit arbeid of pensioen, waarop de erflater al personenbelastingen betaalde. Die inkomsten werden vervolgens vaak door de erflater vermeerderd via allerlei spaarvormen of via beursbeleggingen. Ook op die mechanismen van geldvermeerdering betaalde de erflater al belastingen. Bovendien betaalde de erflater al elk jaar belastingen op inkomsten uit eventuele onroerende goederen en op zijn eigen stuk grond met woning.

Om die reden zijn de indieners van mening dat de erflater in het verleden al voldoende financiële middelen aan de staat heeft afgedragen voor zijn te verwerven goederen en dat de erfgenamen er niet opnieuw een belasting, want dat zijn successierechten toch, op hoeven te betalen. Bovendien zal de erfgenaam nadien als hij of zij in het bezit komt van de vererfde goederen op zijn beurt allerlei vormen van belastingen en heffingen betalen op de vererfde goederen.

De heer Strackx vindt dit onrechtvaardig, zeker ten aanzien van erfenissen tussen echtgenoten en samenwonenden. De nalatenschap omvat in die gevallen immers veelal familiegoederen die de erfgenamen samen verworven hebben.

De indieners zijn van mening dat het onrechtvaardig is mensen te belasten voor de verwerving van een nalatenschap die zij rechtstreeks of onrechtstreeks zelf mee hebben samengesteld. Zij zijn dan ook principieel voorstanders van een volledige vrijstelling van

successierechten voor nalatenschappen tussen echtgenoten en samenwonenden.

Op 1 januari 2007 trad het decreet houdende vrijstelling van successierechten ten voordele van de langstlevende partner voor de nettowaarde van de gezinswoning in werking. Daardoor wordt de vrijstelling van successierechten ingevoerd voor één bepaalde categorie, namelijk de gehuwden of samenwonenden die een gezinswoning bezitten (ongeacht de waarde ervan). Nalatenschappen met eenzelfde waarde worden dus verschillend belast naargelang (de aard van) hun samenstelling. Dit is volgens de heer Strackx strijdig met het gelijkheidsprincipe. Wie geen gezinswoning bezit betaalt successierechten op de volledige nalatenschap. Naarmate het gewicht van de gezinswoning in de nalatenschap groter is, betaalt de overblijvende partner minder successierechten. De heer Strackx heeft van in het begin gezegd en beklemtoont ook het te blijven herhalen, dat dit de keuzes die mensen in de loop van hun leven, en vooral op het einde van hun leven, maken, ongetwijfeld kan beïnvloeden. Zo voorziet het decreet wel dat echtgenoten die in een rust- of verzorgingstehuis verblijven, vrijgesteld zijn van successierechten op hun gezinswoning – wanneer zij die gezinswoning nog bezitten uiteraard. Die bepaling dwingt bejaarden om hun woning te behouden, hoewel ze het onderhoud ervan niet meer aankunnen en ze er ook nooit meer naar zullen terugkeren.

Het merendeel van de huizen die te koop staan, zijn huizen van ouderen die verkiezen er niet te blijven wonen en het wensen te verkopen. Het is niet hun bedoeling met dat geld van de verkoop een andere woning te kopen, maar wel om het te beleggen en met de interest ervan iets te huren en eventueel nog wat over te houden als extra pensioen. Het is de wens van zeer veel ouderen om hun woning te gelde te maken en de opbrengst van de verkoop te beleggen en van de interest ervan te leven.

Zoals het decreet nu geformuleerd is, worden mensen in feite gedwongen om die woning te behouden. Het argument dat ze de woning ook zouden kunnen verhuren, gaat niet op: men blijft eigenaar en blijft verantwoordelijk voor het onderhoud ervan, hetgeen een last is waar mensen net vanaf willen (door hun woning te verkopen). Men moet zo vrij mogelijk zijn om keuzes te maken zonder daarvoor fiscaal bestraft te worden.

Met het voorgelegde voorstel van decreet wil Vlaams Belang de ongelijke behandeling van nalatenschappen die het decreet houdende de vrijstelling van successierechten ten voordele van de langstlevende partner voor de nettowaarden van de gezinswoning invoert, ongedaan maken. Er wordt voorgesteld om de vrijstelling van successierechten ten

voordele van de langstlevende partner uit te breiden tot de volledige nalatenschap. De financiële situatie van Vlaanderen is momenteel toch van dien aard dat uitbreiding van de vrijstelling geen probleem kan zijn.

1.2. Procedureel

Naar aanleiding van de twee bovenvermelde voorstellen van decreet vraagt de heer *Thieu Boutsen* namens de Vlaams Belangfractie een hoorzitting op grond van de toepassing van artikel 32, 2, b), van het Reglement van het Vlaams Parlement.

2. Voorstel van decreet van de heren Felix Strackx, Herman De Reuse, Christian Verougstraete, Thieu Boutsen en Erik Tack houdende wijziging van artikel 48 van het Wetboek der Successierechten wat de bijkomende vrijstelling van successierechten ten voordele van de langstlevende partner voor de gezinswoning betreft, Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 1586/1

2.1. Toelichting

De heer *Felix Strackx* stelt dat het voorliggende voorstel van decreet met betrekking tot de vrijstelling van successierechten ten voordele van de langstlevende partner minder verregaand is dan het vorige voorstel van decreet. Ook dit voorliggende voorstel van decreet heeft betrekking op het decreet houdende de vrijstelling van successierechten ten voordele van de langstlevende partner voor de nettowaarde van de gezinswoning, dat op 1 januari 2007 in werking is getreden.

Vlaams Belang verkiest dat de vrijstelling van successierechten ten voordele van de langstlevende partner voor de nettowaarde van de gezinswoning de totale nalatenschap zou omvatten. Zelfs in het geval dat het niet zo zou zijn, vinden zij toch dat er een aantal anomalieën moet gecorrigeerd worden in het huidige decreet. Door het decreet wordt de vrijstelling van de successierechten immers slechts ingevoerd voor één bepaalde categorie van personen, namelijk de gehuwden of samenwonenden die een gezinswoning bezitten ongeacht de waarde ervan. Nalatenschappen van eenzelfde waarde worden dus verschillend belast afhankelijk van hun samenstelling. Wie geen gezinswoning bezit betaalt successierechten op de volledige nalatenschap. Naarmate het gewicht van de gezinswoning in de nalatenschap groter is, betaalt de overblijvende partner minder successierechten.

De achilleshiel van het huidige decreet is volgens de heer Strackx het begrip ‘gezinswoning’. Onder gezinswoning wordt in het decreet verstaan “de gezamenlijke hoofdverblijfplaats van de erflater en zijn overlevende echtgenoot of samenwonende”. Dit moet bewezen worden door een uittreksel uit het bevolkingsregister. Eveneens als gezinswoning wordt aanvaard de laatste gezinswoning van de echtgeno(o)t(e) of samenwonende, als aan hun samenwonen een einde is gekomen, hetzij door de feitelijke scheiding van de echtgeno(o)t(e) of van de personen die overeenkomstig de bepalingen van boek 3, titel 5bis, van het Burgerlijk Wetboek samenwonen, hetzij door een geval van overmacht tot op het ogenblik van het overlijden heeft voortgeduurd, hetzij door de verplaatsing van de hoofdverblijfplaats van één van de betrokkenen of van beide betrokkenen naar een rust- of verzorgingsinstelling of een serviceflatgebouw of een woningcomplex met dienstverlening.

Het is dus duidelijk dat, behoudens enkele uitzonderingen, enkel de woning waarin men gedomicilieerd is in aanmerking kan genomen worden als gezinswoning. Een vrijstelling van successierechten geldt dus niet voor een gezinswoning in opbouw, waarbij de partners dus bezig zijn om een huis te bouwen of te verbouwen, en er in afwachting van de beëindiging van de bouw- of verbouwwerken er nog niet in wonen, omdat de woning nog niet klaar is. De vrijstelling geldt al evenmin voor partners die wel een woning bezitten maar om beroepsredenen ergens anders moeten wonen, zoals bijvoorbeeld militairen.

De heer Strackx concludeert dat dit toch ernstige tekortkomingen aan het decreet zijn. Tekortkomingen die weliswaar een klein aantal mensen treffen, maar toch op een pijnlijke manier. Het commissielid verwijst naar voorbeelden die hij aangehaald heeft in de plenaire vergadering ter gelegenheid van de begrotingsbesprekingen. Het is moeilijk om uit te leggen aan mensen dat zij, hoewel zij eigenlijk onder de geest van het decreet vallen, toch niet vallen onder de letter van het decreet. Om die reden stellen de indieners voor om een nieuw lid toe te voegen ter verfijning van het begrip ‘gezinswoning’ in de oorspronkelijke tekst van het decreet. Ze willen dat er zou toegevoegd worden dat in het geval dat de erflater op het ogenblik van het opvallen van de nalatenschap geen eigenaar is van de gezinswoning, dat wordt gelijkgeschakeld met een gezinswoning, de woning die men al in eigendom heeft met als doel ze te betrekken als gezinswoning of de bouwgrond die men al in eigendom heeft met als doel er een gezinswoning op te bouwen en de constructies die men er al heeft opgetrokken met als doel ze in te richten als gezinswoning.

Een andere situatie die zich soms voordoet is dat mensen een gezinswoning waarin zij wonen verkopen om over financiële middelen te kunnen beschikken om een andere gezinswoning aan te kopen of te bouwen. De woning is bijvoorbeeld te klein geworden, men wil een andere woning bouwen. Om die reden verkoopt men zijn eigen woning waarin men woont. Men blijft daar ook wonen, maar men huurt van de nieuwe eigenaar nog een aantal maanden in afwachting van het bouwen van de nieuwe woning. In de geest van het decreet is er eigenlijk niets gewijzigd maar op papier natuurlijk wel. Wanneer één van die partners dan overlijdt tussen het ogenblik van de verkoop van de oude gezinswoning en de aankoop of de bouw van de nieuwe, bevat de nalatenschap geen gezinswoning maar bevat de nalatenschap enkel roerende goederen.

Alhoewel het hier niet gaat over duizenden mensen, vinden de indieners dat het onrechtvaardig is om successierechten te heffen op de roerende goederen die voort gekomen zijn uit de verkoop van de gezinswoning. Het is niet de bedoeling om dit onbeperkt in de tijd te laten spelen. Om een voldoende oorzakelijk verband te leggen tussen de verkoop van de oude gezinswoning en de aankoop of bouw van een nieuwe gezinswoning, wordt voorgesteld om een termijn van twee jaar te hanteren wat overeenkomt met de termijn die ook toegepast wordt voor de meeneembaarheid van de registratierechten. Voor die tweede categorie wordt tevens gevraagd een bepaling toe te voegen die stelt “wanneer de gezinswoning wordt verkocht met als doel een andere woning te kopen, te bouwen of verbouwen als gezinswoning en dit doel werd met het opvallen van de nalatenschap minder dan twee jaar na de verkoop van de gezinswoning nog niet gerealiseerd, dan wordt de vrijstelling van successierechten ten voordele van de langstlevende toegepast op de roerende goederen ten belope van de bekende verkoopprijs van de gezinswoning”.

De heer Strackx wijst erop dat dit allemaal geen grote, zware ingrepen zijn en de Vlaamse overheid dus geen massa geld gaat kosten. Het commissielid benadrukt dat het hier over een beperkt aantal gevallen gaat die echter toch op een zeer pijnlijke manier worden getroffen. Op die wijze zou men een aantal zeer pijnlijke en trieste situaties kunnen verhelpen.

2.2. Procedureel

Naar aanleiding van de twee bovenvermelde voorstellen van decreet vraagt de heer *Thieu Boutsen* namens de Vlaams Belangfractie een hoorzitting op

grond van de toepassing van artikel 32, 2, b), van het Reglement van het Vlaams Parlement.

II. HOORZITTING

Overeenkomstig de bepalingen van artikel 32, 2, b), van het Reglement van het Vlaams Parlement vond de hoorzitting over het voorstel van decreet van de heren Felix Strackx, Herman De Reuse, Christian Verougstraete, Thieu Boutsen en Erik Tack houdende wijziging van artikel 48 van het Wetboek der Successierechten wat de bijkomende vrijstelling van de successierechten ten voordele van de langstlevende partner voor de gezinswoning betreft (*Parl. St. Vl. Parl. 2007-08, nr. 1586/1*) en het voorstel van decreet van de heren Felix Strackx, Herman De Reuse, Christian Verougstraete, Thieu Boutsen en Erik Tack houdende vrijstelling van successierechten ten voordele van de langstlevende partner (*Parl. St. Vl. Parl. 2007-08, nr. 1612/1*) plaats op 17 maart 2009. Van deze hoorzitting wordt verslag uitgebracht in *Parl. St. Vl. Parl. 2007-08, nr. 1586/2*.

III. BESPREKING EN STEMMING OP 31 MAART 2009

Ter stemming gelegd, worden alle artikelen en het voorstel van decreet van de heren Felix Strackx, Herman De Reuse, Christian Verougstraete, Thieu Boutsen en Erik Tack houdende wijziging van artikel 48 van het Wetboek der Successierechten wat de bijkomende vrijstelling van de successierechten ten voordele van de langstlevende partner voor de gezinswoning betreft, *Parl. St. Vl. Parl. 2007-08, nr. 1586/1*, zonder verdere opmerkingen, verworpen met 7 stemmen tegen 2.

Ter stemming gelegd, worden alle artikelen en het voorstel van decreet van de heren Felix Strackx, Herman De Reuse, Christian Verougstraete, Thieu Boutsen en Erik Tack houdende vrijstelling van successierechten ten voordele van de langstlevende partner (*Parl. St. Vl. Parl. 2007-08, nr. 1612/1*), verworpen met 7 stemmen tegen 2.

De verslaggever, *De waarnemend voorzitter,*

Koen
VAN DEN HEUVEL

Eric
VAN ROMPUY
